

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-41/17

**Isabel González Castro
prieš
Mutua Umivale ir kt.**

(Tribunal Superior de Justicia de Galicia prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 92/85/EEB – 4, 5 ir 7 straipsniai – Darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga – Maitinanti krūtimi darbuotoja – Naktinis darbas – Pamaininis darbas, iš dalies atliekamas naktį – Darbo vietoje kylančios rizikos įvertinimas – Prevencijos priemonės – Atitinkamos darbuotojos prieštaravimas – Direktyva 2006/54/EB – 19 straipsnis – Vienodas požiūris – Diskriminacija dėl lyties – Įrodinėjimo pareiga“

Santrauka – 2018 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo (penktoji kolegija) sprendimas

1. *Socialinė politika – Darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga – Nėščios, neseniai pagimdžiusios ir maitinančios krūtimi darbuotojos – Direktyva 92/85 – Naktinis darbas – Apimtis – Pamaininis darbas, iš dalies atliekamas naktį – Įskaitymas*

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/88 14 konstatuojamoji dalis; Tarybos direktyvos 92/85 7 straipsnis)

2. *Socialinė politika – Darbuotojai vyrai ir moterys – Įsidarbinimas ir darbo sąlygos – Vienodas požiūris – Įrodinėjimo pareiga diskriminacijos bylose – Taikymo sritis – Atsisakymas išduoti maitinančiai krūtimi darbuotojai medicininę pažymą, patvirtinančią jos darbo vietos keliamos rizikos maitinimui buvimą, todėl ir atsisakymas skirti piniginę išmoką dėl rizikos maitinimo krūtimi laikotarpiu – Šios darbuotojos minėtos rizikos įvertinimo ginčijimas – Konkrečios analizės, kuria būtų atsižvelgta į jos individualią padėtį, nebuvimas, leidžiantis preziumuoti tiesioginės diskriminacijos dėl lyties buvimą – Įskaitymas – Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo atliekamas patikrinimas – Įrodinėjimo taisyklių taikymas*

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/54 19 straipsnio 1 dalis; Tarybos direktyvos 92/85 4 straipsnio 1 dalis ir 7 straipsnis)

1. 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo 7 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai aptariama darbuotoja dirba pamainomis, o naktį atlieka tik dalį pareigų.

Reikia konstatuoti, jog, atsižvelgiant į nėščių, neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų interesus, joms reikėtų taikyti, remiantis Direktyvos 2003/88 14 konstatuojamąja dalimi, Direktyvos 92/85 specialiąsias nuostatas dėl naktinio darbo, visų pirma siekiant sustiprinti joms

teiktiną apsaugą šioje srityje, todėl šios specialiosios nuostatos turėtų būti aiškinamos ne mažiau palankiai nei Direktyvoje 2003/88 numatytos bendrosios nuostatos, kurios taikomos kitoms darbuotojų kategorijoms.

(žr. 47, 53 punktus ir rezoliucinės dalies 1 punktą)

2. 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (nauja redakcija) 19 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad ji taikoma tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai darbuotoja, kuriai atsisakyta išduoti medicininę pažymą, patvirtinančią jos darbo vietoje kylančios rizikos maitinimui krūtimi buvimą, todėl atsisakyta skirti piniginę išmoką dėl rizikos maitinimo krūtimi laikotarpiu, nacionaliniame teisme arba kitoje kompetentingoje atitinkamos valstybės narės institucijoje ginčija jos darbo vietoje kylančios rizikos įvertinimą, jeigu ši darbuotoja nurodo aplinkybes, leidžiančias manyti, kad šis įvertinimas neapėmė konkrečios analizės, kuria būtų atsižvelgta į jos individualią padėtį, todėl leidžiančias preziumuoti tiesioginės diskriminacijos dėl lyties, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2006/54, buvimą, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Tuomet atsakovas turi pateikti įrodymą, kad minėtas rizikos įvertinimas iš tikrųjų apėmė tokią konkrečią analizę ir todėl nebuvo pažeistas nediskriminavimo principas.

Dėl šios nuostatos taikymo tvarkos reikia priminti, kad šioje nuostatoje numatytos įrodinėjimo taisyklės netaikytinos tada, kai atitinkama darbuotoja prašo pakeisti darbo sąlygas arba, kaip nagrinėjamoje byloje, skirti piniginę išmoką dėl rizikos maitinimo krūtimi laikotarpiu, ir dėl to reikia atlikti jos darbo vietoje kylančios rizikos įvertinimą pagal Direktyvos 92/85 4 straipsnio 1 dalį arba prireikus pagal jos 7 straipsnį. Šios taisyklės taikytinos jau vėliau, kai atitinkama darbuotoja teismui ar kitai kompetentingai institucijai apskundžia sprendimą dėl šios rizikos įvertinimo (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 19 d. Sprendimo *Otero Ramos*, C-531/15, EU:C:2017:789, 67 punktą).

Atsižvelgiant į tai, pagal Direktyvos 2006/54 19 straipsnio 1 dalį darbuotoja, mananti esanti nukentėjusi, nes jai nebuvo taikomas vienodo požiūrio principas, turi nurodyti teismui ar kitai kompetentingai institucijai aplinkybes ar pateikti įrodymų, leidžiančių daryti prielaidą, kad būta tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 19 d. Sprendimo *Otero Ramos*, C-531/15, EU:C:2017:789, 68 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

(žr. 73, 74, 83 punktus ir rezoliucinės dalies 2 punktą)